

Podczas komunikacji z innymi, ludzie mimowolnie dopasowują swój styl mówienia do stylu swojego rozmówcy, w celu zdobycia akceptacji społecznej i minimalizacji obciążenia poznawczego związanego z dekodowaniem i kodowaniem mowy. Ludzie przejmują czyje cechy fonologiczne nawet wtedy, kiedy nie wchodzi z innymi w dialog, a transfer cech fonologicznych odbywa się zarówno z L1 na L2, jak i L2 na L1. Zawód tłumacza konferencyjnego najczęściej wymaga od praktykujących go dwujęzyczności. Tłumacze konferencyjni, a tym bardziej symultaniczni, stanowią szczególnie grupę osób dwujęzycznych, po pierwsze dlatego, że oczekuje się od nich perfekcji we władaniu językami i ich wymowie, szczególnie w przypadku L2. Co więcej, u wyjątku dwóch języków dokładnie jednocześnie; podczas gdy tłumacz symultaniczny słucha mowy wygłaszanej w jednym języku, produkuje on tekst docelowy w innym języku, a oba procesy zachodzą w tym samym momencie. Dlatego zamierzamy zbadać, czy cechy fonologiczne języka angielskiego (L2) będą odzwierciedlone w wymowie polskiej (L1) tłumaczy podczas przekładu symultanicznego. Zweryfikujemy również to, czy transfer fonologiczny jest wiarygodny, kiedy związana zostanie produkcja tekstu źródłowego.

Nasze hipotezy badawcze są następujące:

1. Cechy fonetyczne języka angielskiego (L2) będą obecne w wymowie polskiej (L1) podczas tłumaczenia symultanicznego z języka angielskiego na polski.
2. Zjawisko, o którym mowa w punkcie pierwszym, będzie bardziej widoczne, jeżeli zostanie związana trudność tłumaczenia, tj. jeżeli produkcja tekstu źródłowego będzie wiarygodna.

W ramach naszych eksperymentów nagramy standardowe wymowy tłumaczy symultanicznych w warunkach nietłumaczeniowych, oraz ich wymowy podczas przekładu z języka angielskiego na język polski. Każdego z badanych przetłumaczy dwa teksty, szybki i wolny. Porównamy cechy fonologiczne oryginału oraz dwóch tłumaczeń i sprawdzimy, czy wymowa w tłumaczeniu różni się od nagranej wymowy standardowej. Dodatkowo, natywno przekładu na język polski ocenią sędziowie kompetentni, a ich ocena zostanie skorelowana z wartościami fonologicznymi. W naszych eksperymentach zmiennymi niezależnymi jest rodzaj wykonywanego przez tłumacza zadania oraz szybkość mówienia prelegenta.

Badania nad przekładem poruszają kwestię wpływu wielozadaniowości w tłumaczeniu i obciążenia poznawczego na jakość tłumaczenia. Nie skupiają się one jednak na wpływie owego obciążenia na produkcję mowy przez tłumacza. Jeżeli studia nad tłumaczeniem miały na celu zbadanie transferu międzyjęzykowego, to był to zazwyczaj transfer leksykalny, semantyczny, nie - fonologiczny. Jednocześnie nie brakuje eksperymentów weryfikujących transfer fonologiczny przy jednoczesnym użyciu dwóch języków. Zamierzamy wypełnić luki badając tłumaczy symultanicznych; wyniki naszego projektu podniosą stan wiedzy z zakresu tłumaczenia ustnych, fonetyki i fonologii oraz wielojęzyczności. Pozwoli również na głębsze zrozumienie produkcji mowy pod wpływem obciążenia poznawczego.